

GUDSTJENESTE med DÅP OG NATTVED

Fjellhamar kirke
Kristi forklarelsesdag 7. februar 2010

Johannes 4,5 – 26

PREKEN

1. FILM OM JESUS

Hvis jeg skulle laget film om Jesu liv så hadde jeg brukt dagens prekentekest som åpningsscene:

En varm dag er gått inn i natten i Israel for 2000 år siden. Jerusalem ligger mørklagt. Et og annet sted er det lys i vinduer og en kan høre liv innenfra. Kamera fører oss gjennom byens gater. En mann forsvinner på nokså stødige bein rundt et hjørne. Et ubemerkelig hus zoomes inn. Døra går opp og en mann titter seg nervøst og urolig rundt. Så bestemmer han seg, tar hetten på kappen over hodet og haster av gårde i mørket. Judas heter han. Kameraet tar oss med inn, opp trappen, til en spisesal. På bordet er det rester etter fest, etter påskemåltidet med lammekjøtt, urter og oljer. På et fat ved siden av en kalk med vin ligger et brød som det er brutt biter av. Så dras vi ut på takterrassen hvor 10-15 menn er samlet. Tankefulle etter noe som er sagt, litt trøtte, og med kappen godt om seg i en natt som stadig blir kjøligere. På et hjørne sitter han som nok har sagt noe, men som har vendt seg halvt utover byen. Minst like tankefull som de andre, men ikke trøtt. Så løfter han blikket mot himmelen og ber eller snakker som fortrolig med noen der oppe. Bare de som sitter helt nærmest hører hva han sier:

Johannes 17,1-8:

Far, timen er kommet. La din Sønn bli forherliget, så Sønnen kan forherlige deg. 2 For du har gitt ham makt over alt som heter menneske, for at han skal gi evig liv til alle som du har gitt ham. 3 Og dette er det evige liv at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har utsendt, Jesus Kristus. 4 Jeg har forherliget deg på jorden da jeg fullførte den gjerning du gav meg å gjøre. 5 Og nå ber jeg at du, Far, vil gi meg den herlighet som jeg hadde hos deg før verden ble til. 6 Jeg har åpenbart ditt navn for de mennesker du gav meg fra verden. De var dine, og du gav meg dem, og de har holdt fast på ditt ord. 7 Nå vet de at alt det du har gitt meg, er fra deg. 8 For jeg har gitt dem de ord du gav meg, og de har tatt imot dem. Nå vet de i sannhet at jeg er utgått fra deg, og de har trodd at du har sendt meg.

Så fyller musikken rommet, kameraet glir over gjengen på takterrassen før den seiler ut over byen og rulleteksten begynner.

Be en bønn.

2. FINNES DET EN SKJULT HEMMELIGHET?

Jesus løfter blikket mot himmelen. Og selv om himmelen er langt der oppe så er det noe helt nært og fortrolig over den samtalen eller bønningen Jesus ber. Som om de sitter rundt samme bordet, under stjernehimmelen, og hvor ordene bare er en liten del av alt som de deler med hverandre. Her er det åpenhet, tillit, og viktige ting som blir snakket om. Timen er kommet. La forherligelsen komme. Det er ingen tvil om at store ting er på gang, akkurat nå.

Avsløres det her en dypere sannhet, en nøkkel til å skjønne alt, som åpner for en høyere innsikt? Finnes det en hemmelig kode? Det er vel en tanke mange av oss har tenkt – finnes det en kunnskap, en sannhet som gir svaret? Som får alt til å gå opp? Er det mulig for å oss å finne frem til en spesiell innsikt som setter alt i sitt rette lys? Salgstallene på Dan Browns mange bøker og filmer tyder på at dette er spennende saker for mange. Plottet er sydd over samme lest: Det finnes en hemmelighet, en skjult kunnskap, gjerne bevart av en egen orden eller hemmelig brorskap. De sitter på en kilde eller kunnskap som man ved hjelp av gamle og skjulte symboler og ledetråder kan lete seg frem til. Biblioteket i Vatikanstaten og Peters kirken med sine dype kjellere, skjulte rom og ganger er selvsagt et yndet åsted.

Nå må dere følge med for nå skal jeg gjøre noe jeg ikke har gjort særlig ofte, og ikke vil gjøre så ofte heller hvis jeg kjenner meg rett. Jeg skal vise dere et bilde, et kunstverk. Det er et ikon som russeren Andrej Rublev laget rundt år 1400 av "Den hellige treenighet". Det virker fredfullt der de luter seg svakt mot hverandre. Det virker trygt, harmonisk og vi aner en fortrolig samtale. Lik den vi får del i i Johannes kapittel 17. Om viktige ting. Er antall finger symbolske ledetråder på jakten etter den dypere innsikt? Er merket på duken, kalken eller blikkretningen døråpnere til skjulte sammenhenger? Nei, dere skjønner at jeg ikke tror det. Det er fascinerende i en god krimbok og film, men thats it. Aldri så fascinerende, men så enkelt er det ikke. Det er enda enklere. For i Jesu samtale med sin Far gis det en nøkkel til det hele, som åpner for alt annet.

3. HVA ER DEN SKJULTE HEMMELIGHET?

I Johannes evangeliet så er det evige liv et nøkkelbegrep. Det er det sentrale begrep i Jesu undervisning. I de andre evangeliene er det Guds rike, men hos Johannes altså det evige liv. Jesus er kommet for å gi dette evige liv til alle som vil ha det. I den samtalen Jesus har med sin Far kommer det frem hva dette evige liv er: Og dette er det evige liv at de kjenner deg og han som du har utsendt, Jesus Kristus. Å kjenne Gud og hans utsendte Sønn, Jesus Kristus, er det evige liv. Det er nøkkelen.

Ordet som her brukes for å kjenne Gud og Jesus, går ikke på en intellektuell kjennskap og kunnskap. At man må vite masse om dem. Eller en spesialkunnskap som bare de spesielt innvidde og kloke får del i. Det betyr å kjenne noen, og ha en relasjon til noen, et levende forhold. Som til en venn, til en i familien. Hemmeligheten ligger ikke i en spesiell kunnskap eller viten, den ligger i å kjenne Gud og han utsendte sønn Jesus Kristus. Å ha en relasjon og et levende forhold til dem. En du kan snakke fortrolig med, som du kan lette ditt hjerte for, og som hører deg og svarer deg. En du har tillit til.

Ikonet til Rublev er kjent for å få frem den fortrolige samtalen som Jesus har med sin Far og med den Hellige Ånd. De kjenner hverandre og deler alt. De er ett. Og i den bønningen Jesus ber så tas vi med inn i denne himmelske samtalen.

Hvilket språk tror dere de snakker? I hvert fall ikke svensk eller dansk! Kan du se for deg det? Hva med sognamål? Eller trøndersk? Latin hadde vel passet bedre ut i fra bildet. Jeg tror de snakker bønnens språk. Hvordan er bønnens språk? Jo, jeg vil si det er hjertets språk. Det vi innerst inne er opptatt av. Det som er viktig for oss. Det som betyr noe for oss, de vi er glad i, det som vi lengter etter. Det eller de vi ber for kan vi vel ikke la være å elske?

Hva snakker de om? De snakker om deg. Og meg. For det er det som ligger dem på hjertet. Det er det de er opptatt av, det som betyr mest for dem. Deg og meg.

4. ALLE KAN KJENNE GUD OG JESUS

Det fortrolige forholdet Jesus har til sin Far og til den hellige Ånd er ikke noe som stopper med dem. Den fortrolige samtalen, bønnens språk om deg og meg, er ikke noe de vil holde for seg selv. Jesus sa og ga videre alt han hadde til sine disipler Det Jesus hørte fra sin Far sa han videre til sine venner. Alt Gud Fader har gitt til han har han gitt videre til alle som vil høre han og tro han. Det er ingen liten elite som kan få bli bedre kjent med Gud enn andre. Det er ingen gruppe maktpersoner som er gitt andre muligheter og fortrinn til å kjenne Jesus enn resten av oss.

Disse tre som prater fortrolig er ikke en lukket sirkel. Den er åpen mot oss som ser på det og sier: Kom nærmere! Sitt ned sammen med oss! Hemmeligheten med Jesus er at han åpner veien inn til Gud for oss. Vil du være med inn så kom! Det starter med dåpen som vi så med Selmer i dag. Da ble han Guds barn og den hellige Ånd tok bolig i han. Selmer ble ikke samtaleemne i den himmelske samtale ved dåpen for det har han vært fra evigheten av. Men nå inviteres han til å ta del i samtalen selv.

Hvordan skjer det? Hvordan kan vi kjenne Gud? Han kjenner oss allerede så minst halvparten er på plass før vi har gjort noe. Å kjenne Gud kan vel best sammenlignes med å kjenne et annet menneske. For å bli kjent må man bruke tid sammen. Skal vi kjenne Gud og bli stadig bedre kjent med vår Far, Jesus og Den Hellige Ånd, så må vi bruke tid. Hva vi da får mest ut av vil være ulikt for oss. I stillheten, når vi ber og løfter blikket mot himmelen, når vi leser og lytter til Guds ord, når vi synger. Ute i naturen eller foran et tent lys. I samtale med et annet menneske eller alene med deg selv. Om livet er vanskelig og tungt eller gleden og takknemligheten fyller deg. Det er ikke alltid så lett å finne Gud, oppleve Jesus og kjenne tillit og fortrolighet med han. Det er ikke alltid vi så lett kjenner at den hellige Ånd bor i oss. Livet her på jord og troen med er tidvis forvirrende og en høyst skiftende reise. Men skal vi bli kjent med Gud må vi bruke noe tid med han.

Vi skal feire nattverd etterpå. Da minnes vi den timen Jesus var kommet for. Da dveler vi ved timene og det som skjedde rundt denne bønne Jesus ba. Da ærer vi hans navn, hans lidelse, død og oppstandelse. Da tar vi i mot invitasjonen til å rykke nærmere den himmelske samtalen, hjertets språk om deg og meg. Så kom hvis du har lyst til å bli mer kjent med Gud og han som han har utsendt, Jesus Kristus.